

Seriál článků o eIDAS – díl druhý

Co znamená služba elektronického doporučeného doručování

Nařízení eIDAS v oddílu sedm zavádí v rámci Evropské unie jednotnou definici služby elektronického doporučeného doručování. Na území České republiky funguje systém datových schránek, který je zřízen vnitrostátním právním předpisem, na který se nařízení eIDAS nevztahuje.

Robert Piffl, Zuzana Pacinová

Proto je vhodné si uvědomit, že systém datových schránek není službou elektronického doporučeného doručování a jeho právní účinky platí pouze v případě „národního“ doručování v zákonem stanovených případech. Teprve případné změny v systému datových schránek by mohly tento systém změnit takovým způsobem, že by se stal systémem elektronického doporučeného doručování. Jestli a kdy se tak stane, ale do současné doby nebylo stanoveno (Ministerstvo vnitra zatím předložilo do Rady vlády pro informační společnost (RVIS) varianty dalšího rozvoje a využití informačního systému datových schránek).

Co se tedy rozumí pojmem „elektronické doporučené doručování“ podle nařízení eIDAS?

Nařízení eIDAS jednoznačně uvádí, že datům odeslaným a přijatým prostřednictvím služby elektronického doporučeného doručování nesmějí být upírány právní účinky a že tato data nesmějí být odmítána jako důkaz v soudním a správním řízení. U dat odeslaných a přijatých prostřednictvím kvalifikované služby elektronického doporučeného doručování platí domněnka integrity dat, odeslání těchto dat identifikovaným odesílatelem, jejich přijetí identifikovatelným příjemcem a správnosti data a času odeslání a přijetí, jež jsou u kvalifikované služby elektronického doporučeného doručování uvedeny.

Jaký je rozdíl mezi datovými schránkami a systémem elektronického doporučeného doručování?

Služba elektronického doporučeného doručování má definován nařízením eIDAS Evropský rámec a je využitelná

se stejnými účinky v rámci celé Evropské unie, na rozdíl od systému datových schránek, který má účinky pouze ve vnitrostátním právu a je zřízen vnitrostátním právním předpisem. Služba elektronického doporučeného doručování má též jinak definované účinky – dle nařízení eIDAS – je zde domněnka odeslání a přijetí identifikovaným odesílatelem a příjemcem, kdy kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru s vysokou úrovní spolehlivosti zajišťují identifikaci odesílatele i identifikaci příjemce před doručením dat. Navíc odesílatel a příjemce jsou jednoznačně vyrozuměni o případných změnách dat potřebných za účelem odeslání nebo přijetí dat – tj. pokud technologický postup jakýmkoliv způsobem mění přenášená data, systém elektronického doporučeného doručování to oznámí oběma stranám.

Kdy a jakým způsobem bude možné využívat služby elektronického doporučeného doručování?

Je možné, že po 1. 7. 2016 vzniknou poskytovatelé služby elektronického doporučeného doručování, kteří budou své služby nabízet na území Evropské unie. Zásadním problémem těchto služeb (a to zejména na počátku) bude „adresní“ prostor. Na to, aby tyto služby mohly řádně plnit svůj účel, je totiž nutné, aby daný systém měl jednoznačně identifikovány a přiřazeny fyzické nebo právnické osoby ke svému „adresnímu prostoru“ a aby tyto osoby měly možnost nalézt adresáta pro doručení své datové zprávy. Nicméně se současným rozvojem systémů elektronické identifikace se dá očekávat značný nárůst těchto služeb. Nařízení eIDAS počítá i s možností, že se jednotliví poskytovatelé služeb elektronického doporučeného doručování dohodnou a propojí

ILLUSTRACE: PIXABAY.COM

své systémy, čímž se výrazně zvýší dostupnost jejich služeb. V rámci České republiky by se dalo počítat s masivním propojením až v okamžiku, kdy by byl systém datových schránek upraven takovým způsobem, aby odpovídal požadavkům nařízení eIDAS a prováděcích nařízení tak, aby mohl být prohlášen za kvalifikovanou službu elektronického doporučeného doručování. Potom by logickým krokem bylo jeho propojení s ostatními kvalifikovanými poskytovateli služeb elektronického doporučeného doručování, zejména s těmi, kteří budou provozovat své služby mimo území České republiky.

Můžeme prosté odeslání dokumentu a jeho doručení systémem elektronického doporučeného doručování považovat za projev vůle odesílatele?

Obecně doručovací služby a systémy slouží k doručování a nikoliv k projevu vůle odesílatele. Při pouhém odeslání nepodepsaného dokumentu nemůžeme očekávat stejné účinky jako při doručení podepsaného dokumentu. Pokud chce odesílatel jednoznačně projevit vůli, resp. pokud chce, aby odeslaný elektronický dokument byl považován za právní jednání, je potřeba jej podepsat, nejlépe kvalifikovaným podpisem. Poté má jistotu, že jej příjemce musí dle nařízení eIDAS akceptovat stejně, jako by se jednalo o přijetí listiny s vlastnoručním podpisem odesílatele. ■